НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
Інститут зрошуваного землеробства

ВСЕУКРАЇНСЬКА
науково-практична конференція

"СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ"

14-16 червня 2012 р.

м. Херсон

УДК: 167.1:631.153.3 (477.72)

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту зрошуваного землеробства НААН (протокол № 6) від 20 червня 2012 року.

Стан та перспективи виробництва сільськогосподарської продукції на зрошуваних землях: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Херсон, 14-16 червня 2012 р.). – Херсон: Айлант, 2012. – 80 с.

14-16 червня 2012 року Інститутом зрошуваного землеробства НААН було проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Стан та перспективи виробництва сільськогосподарської продукції на зрошуваних землях».

Матеріали конференції висвітлюють нові тенденції розвитку аграрної науки з питань зерновиробництва та можливість доведення розробок вчених до рівня інновацій в сучасних умовах господарювання.

Матеріали призначені для науковців, аспірантів, спеціалістів сільського господарства.

Відповідальна за випуск – Пілярська О.О.

Адреса редакційної колегії:
Інститут зрошуваного землеробства НААН
сел. Наддніпрянське, м. Херсон, 73483
Тел. (0552) 36-11-96, факс: (0552) 36-24-40,
E-mail: izpr_ua@mail.ru
www.izpr.orz

© Інститут зрошуваного землеробства НААН, 2012

строки також становить 2,5-3,0 кг/га. При збільшенні норми висіву знижується зимостійкість внаслідок слабкішого розвитку кожної окремої рослини. У густих посівах створюється мікроклімат, що сприяє розвитку грибкових захворювань рослин.

За результатами наукових досліджень, затримка з сівбою на 5-10 днів проти оптимальних строків знижує рівень зимостійкості ріпаку на 10-30%.

УДК 635.25:631.674.6 (477.7)

В.В. ГАМАЮНОВА – доктор сільськогосподарських наук,професор
О.А. КОВАЛЕНКО – кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Л.Г. ХОНЕНКО – кандидат сільськогосподарських наук, доцент
І.В. ХОНЕНКО
Миколаївський державний аграрний університет

УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД БІОПРЕПАРАТІВ НА ФОНІ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ ЗА ВИРОЩУВАННЯ НА КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я

У сучасний період набуває актуальності збільшення виробництва овочевої продукції не за рахунок розширення посівних площ, а в результаті підвищення врожайності, поліпшення їх якості та зниження собівартості. Застосування біологічно активних речовин на фоні оптимального мінерального живлення стає все більш актуальним. Крім того, більшість біопрепаратів, зокрема рістстимулюючого ефекту, мають ще і фунгіцидну дію, що робить їх більш привабливими для використання.

Виходячи з цього, доцільно дослідити питання розробки нових та вдосконалення існуючих технологічних заходів вирощування цибулі ріпчастої в умовах південного Степу України, зокрема застосування біопрепаратів (АКМ, Бактофіт, Біокомплекс) для підвищення її продуктивності і забезпечення високої якості продукції.

Дослідження проводили упродовж 2010 – 2011 років у ННПЦ Миколаївського ДАУ. Метою досліджень було визначити вплив біопрепаратів на урожайність і якість цибулі ріпчастої сорту Глобус за вирощування на краплинному зрошенні на чорноземах південних.

Продуктивність цибулі була вищою практично у всіх варіантах досліду в 2011 році порівняно з 2010 роком. Урожайність культури в контрольних варіантах становила у середньому за два роки 70,8 т/га і була значно нижчою ніж на ділянках оброблених біопрепаратами. В середньому за два роки найвищою врожайність (81,0 т/га) цибулі ріпчастої була сформована по фону позакореневого підживлення Біокомплексом, порівняно з контролем вона збільшилася на 10.2 т/га. За підживлення Бактофітом та

Гуматом натрію відповідно на 9,3 т/га і 8,1 т/га, найнижчий приріст (6,0 т/га) отримано при застосуванні АКМ.

Вміст сухої речовини у середньому за два роки при застосуванні біопрепаратів був дещо меншим порівняно з контролем. Обробка посівів біопрепаратами сприяла підвищенню суми цукрі, вмісту аскорбінової кислоти та знижувала вміст нітратів.

Агрозаходи, які досліджували, впливали не лише на рівень урожайності цибулі ріпчастої, але й на економічну ефективність вирощування культури. Собівартість вирощування однієї тонни цибулі ріпчастої на контролі становила 539,7 грн, а на фоні обробітки рослин біопрепаратами вона знижувалась на 33,2 -56,0 грн.

За підвищення врожайності та зниження собівартості продукції застосування біопрепаратів збільшувало чистий прибуток та рентабельність виробництва. У контрольному варіанті при рівні врожайності 70,8 т/га рентабельність становила 117,2%. Найвищий рівень рентабельності (147,3%) отримали за обробітку посівів Біокомплексом по фону оптимального мінерального живлення.

Таким чином, проведені дослідження свідчать про економічну доцільність використання біопрепаратів при вирощуванні цибулі ріпчастої на фоні оптимального мінерального живлення в умовах ННПЦ МДАУ.

УДК 635.25:631.674.6:631.86

В.В. ГАМАЮНОВА – доктор сільськогосподарських наук, професор
І.В. ХОНЕНКО
Миколаївський державний аграрний університет

ВПЛИВ ОБРОБКИ ПОСІВІВ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ БІОПРЕПАРАТАМИ НА РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН ЗА ВИРОЩУВАННЯ НА КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

В останні роки Україна ввійшла до числа найбільших європейських експортерів цибулі. Попит на внутрішньому і зовнішньому ринках зумовлює пошук шляхів для зниження собівартості продукції. Виходячи з цього актуальним є дослідження впливу біопрепаратів на ріст і розвиток рослин цибулі ріпчастої в умовах південного Степу України.

Дослідження проводили упродовж 2010 – 2011 років у ННПЦ Миколаївського ДАУ. Метою досліджень було визначити вплив біопрепаратів (Бактофіт, Біокомплекс) на процеси росту і розвитку цибулі ріпчастої сорту Глобус за вирощування на краплинному зрошенні на чорноземах південних.

За проведення першої обробки досліджуваними препаратами у фазу 3 – 4 листків спостерігали більшу кількість рослин на одиницю площі (до 15%) порівно з контрольним варіатом (на фоні розрахункової дози удобрення для культури), що свідчить про значно більшу стійкість рослин до несприятливих умов.

У початкові фази росту й розвитку рослин вирішальними були особливості погодних умов у роки проведення досліджень, так як сходи формуються переважно за рахунок ґрунтової вологи.

Виявлено, що в перші 15 днів після сходів середньодобовий приріст цибулі ріпчастої у висоту склав 1,5-2,4 см, а в наступні 10-15 днів, коли рослина формує вузлові корені (7–9 листків) помітно уповільнюється до 0,2 см за добу. У середньому за роки досліджень період від сходів до утворення цибулини залежно від досліджуваних факторів тривав на контрольних ділянках 38 діб, а при проведенні підживлень біопрепаратами подовжувався. Міжфазний період «утворення цибулини-полягання листків» залежно від досліджуваних варіантів коливався в межах 39 - 43

ЗМІСТ

ВОЖЕГОВА Р.А., МАЛЯРЧУК М.П. – МОЖЛИВОСТІ ЗЕРНОВОЇ НИВИ НА ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ 3

УШКАРЕНКО В.О. – ВНЕСОК ЕКОЛОГО-МЕЛІОРАТИВНОЇ НАУКОВОЇ ШКОЛИ В ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЕЛЬ СУХОГО СТЕПУ УКРАЇНИ 5

ВІЛЬДМАН І.Л. – ОЦІНКА НЕСТАЧІ ВОДНИХ РЕСУРСІВ ПРИРОДНИХ ПОВЕРХОНЬ У МЕЖАХ РІЧКОВИХ БАСЕЙНІВ 7

КОКОВІХІН С.В. – ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ РЕЖИМІВ ЗРОШЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ РІЗНИХ МЕТОДІВ ВСТАНОВЛЕННЯ НОРМ І СТРОКІВ ВЕГЕТАЦІЙНИХ ПОЛИВІВ 8

ІДАЯТОВ В.А. – ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ РЕЖИМІВ ЗРОШЕННЯ В УМОВАХ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ 9

РОМАЩЕНКО М.І., КОВАЛЬЧУК П.І., МАТЯШ Т.В., КОВАЛЬЧУК В.П., БАЛИХІНА Г.А. – СТАН ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАТНОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ В ЗРОШЕННІ 10

ШАТКОВСЬКИЙ А.П., ЧЕРЕВИЧНИЙ Ю.О. – РОЛЬ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ В ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ГАЛУЗІ РОСЛИННИЦТВА 11

ПОПОВ В.М., ВНУКОВА К.В. – НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНА БАЗА ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ВОДОГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ 12

ЖОВТОНОГ О.І. – ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТА СТАЛОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЕЛЬ 13

БАЗАЛІЙ В.В., ГОНТАРУК В.Т. – ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ МАТЕРИНСЬКИХ ЛІНІЙ СОНЯШНИКА В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ 14

БАБІЦЬКИЙ В.В. – ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ СПОСОБІВ ЗРОШЕННЯ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ПОКАЗНИКІВ 15

ДЕХТЯР О.О. – ПІДВИЩЕННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ НАДІЙНОСТІ ГТС ЗРОШУВАЛЬНИХ СИСТЕМ – НЕОБХІДНІСТЬ СЬОГОДЕННЯ 16

ДАНИЛЕНКО Ю.Ю. – МЕЛІОРАТИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗРОШУВАНИХ АГРОЛАНДШАФТІВ 17

ВЛАСОВА О.В., ШЕВЧЕНКО А.М. – ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЕЛЬ ЗА ПОКАЗНИКОМ ВМІСТУ ВОЛОГИ У РОСЛИННОМУ ПОКРИВІ 18

КОСЕНКО Н.П. – НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТОМАТА ЗА РІЗНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН НА КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ 51

ПІЛЯРСЬКИЙ В.Г. – ВОДОСПОЖИВАННЯ, УРОЖАЙ І ЯКІСТЬ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ЗА РІЗНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ 52

ДЕМЧЕНКО Н.В., ШАПАРЬ Л.В. – ПРОДУКТИВНІСТЬ РІПАКУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ 53

ГАМАЮНОВА В.В., КОВАЛЕНКО О.А., ХОНЕНКО Л.Г., ХОНЕНКО І.В. – УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД БІОПРЕПАРАТІВ НА ФОНІ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ ЗА ВИРОЩУВАННЯ НА КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я 54

ГАМАЮНОВА В.В., ХОНЕНКО І.В. – ВПЛИВ ОБРОБКИ ПОСІВІВ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ БІОПРЕПАРАТАМИ НА РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН ЗА ВИРОЩУВАННЯ НА КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ 55

ФІЛІП'ЄВ І.Д., МЕЛАШИЧ А.В., ДИМОВ О.М. – РЕСУРСООЩАДНА СИСТЕМА УДОБРЕННЯ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ 56

КОСЕНКО Н.П., СТЕПАНАОВ Ю.О. – УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ КОРЕНЕПЛОДІВ БУРЯКА СТОЛОВОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ А КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ 57

ТИЩЕНКО А.В. – ФОРМУВАННЯ УРОЖАЮ НАСІННЯ ЛЮЦЕРНИ ПРИ КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ ТА ЗАСТОСУВАННІ РЕГУЛЯТОРУ РОСТУ 58

КОЛЕСНИКОВА Н.Д. – ЕФЕКТИВНІСТЬ ФАКТОРІАЛЬНИХ ОЗНАК У СЕЛЕКЦІЇ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ 59

БУЛЬБА І.О. – ПРОДУКТИВНІСТЬ РІПАКУ ЯРОГО У ПЛОДОЗМІННІЙ СІВОЗМІНІ НА ЗРОШЕННІ 60

МАЛЯРЧУК А.С. – ЕФЕКТИВНІСТЬ ДОЗ АЗОТНИХ ДОБРИВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ РІПАКУ ОЗИМОГО В СІВОЗМІНАХ НА ЗРОШЕННІ ПІВДНЯ УКРАЇНИ 61

БУЛИГІН Д.О. – ВПЛИВ УМОВ ВОЛОГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН НА УРОЖАЙНІСТЬ НОВИХ СОРТІВ СОЇ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ 62

КОБИЛІНА Н.О. – НОВІ СОРТИ БАГАТОРІЧНИХ ЗЛАКОВИХ ТРАВ ДЛЯ УМОВ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ 64

Наукове видання

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Херсон, 14-16 червня 2012 року

Відповідальний за випуск – Пілярська О.О.
Технічний редактор – Дудченко С.Г.

Підписано до друку 02.07.2012.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Друк різографія.
Гарнітура Arial. Умовн. друк. арк. 5,0. Наклад 300.

Віддруковано у ТОВ "Айлант"
Свідоцтво про реєстрацію ХС №1 від 20.08.2000 р.
73000, Україна, м.Херсон, пров. Пугачова, 5.
Тел. 26-67-22, 49-33-48.